

RYNER – MÁD FE RE N C

ZSIDÓ
ANTI-SZEMITIZMUS

PSZICHOLÓGIAI TANULMÁNY

P E R I S Z K Ó P   K I A D Á S

AZ ESZKÖZ LÉNYEGES CSAK A CÉL LEGYEN NEMES

Mielőtt rátérnék az anti-szemitizmus tanulmányozására, szükségesnek tartom pár szóval vádolni azt a lényt, azt a különös típust, amelyet én és mindannyian keresztények, zsidónak tartunk és nevezünk.

Szavak kiejtéséhez nem kell nagy tudomány s ha megkérdezzük a bőbeszédű anti-szemitától, hogy mi a zsidó? mit ért ő a zsidó fogalom alatti milyen jelentőséggel ruházza fel a zsidót? igen gyakran, sőt legtöbbször nem tud feleletet adni, elárulva szótlanásával teljes tudatlanságát e problémával kapcsolatban.

Igazságtalan kritikák és szükségtelen viták elkerülése végett fontosnak tartom megemlíteni, hogy a magam részéről nem hiszek a zsidó faj létezésében és így távol állok attól, hogy az anti-szemitizmust objektív faji problémaként vegyem figyelembe.

Meg kell azonban említenem, hogy volt idő, amikor magam is hittem a zsidó faj létezésében, mindaddig, míg ennek bizonyítására munkához nem fogtam. Kutatásaim folyamán azonban sohasem találtam olyan megdönthetetlen tényeket, amelyek a zsidó faj pozitív létezését bebizonyíthatná volna. Annak dacára sem, hogy az elmúlt század

folyamán több zsidó kiválóság, sőt még ma is vannak, akik hisznek a zsidó faj létezésében.

Igazságtalan lenne ezért a kijelentésemért, hogy nem hiszek egy zsidó faj létezésében, engem azzal vádolni, hogy állításaimat nem bizonyítottam be; tehát igenis van zsidó faj. A vádat azzal utasítanám vissza, hogy állításaim ellenkezőjét sem bizonyította be senki pozitívon. Ez nevetségesnek látszó, de halálosan komoly polemizálás lenne, mert őszintén bevallva, ebben a kérdésben semmit sem lehet bizonyítani, vagy ha a szójáték így jobban tetszik, mindent be lehet bizonyítani.

Mondtam volt, hogy nincs egy kimondott faji típus, amelyet zsidónak nevezhetnénk. És mégis itt van a zsidóság. Léteznek, mint egy történelmi, társadalmi tény, mely azonban nem meghatározott nyelvi, sem társadalmi, sem pszichológiai forma — de mégis egység, mely a saját maga fogalmát megalkotta és erről az alkotásról fogalma is van.

Mily igazak Schopenhauer szavai: „A zsidók hazája a többi zsidók.” És a faji mítosztól felszabadult Renan szembe tudta egymással állítani a zsidó tradíciót a zsidó fajjal. Reinach Salamon pedig egy anti-szemitához intézett nyílt levelében ezt írja:

„Zsidókról, mint társadalmi tudatról, vagy pszichológiai vagy fiziológiai egységről beszélni nem más, mint szavak által félrevezetnek lenni.” Reinachnak igaza van, mikor a zsidóság etimológiai egységét tagadja, de történelmi egységük tagadásával fenyeget.

Pszichológiai szempontból zsidónak tartom mindazokat, kik zsidónak vallják vagy hiszik magukat és odatartozónak azt, aki erre a képzelt —

vagy való — tudatra épít egy alsóbb- vagy felsőbbrendű komplexumot.

Természetesen, ha egy — jobb híján — szemitanak nevezett jellemvonásokkal bíró egyénről van szó, akkor is csak a maga objektív természetét veszem figyelembe. A hagyománynak is megvan a maga objektív kiegészítője (reakciója); az átöröklés.

Én az anti-szemita zsidó természetét tanulmányoztam, nem pedig azokét, akik szociális hadiállapotban vannak a többi zsidóval. Bár figyelembe vettem, de mégis kiküszöböltem az életért, a megélhetésért küzdő epizódokat, mert ezek egy sokkal szélesebb teret kívánnak és teljesen idegenek e tanulmány pszichológiai lényege számára.

A zsidók között található hasznos antagonizmus egységes epizódokhoz vezetett, amelyek emlékeztetnek a mai idők demográfiai és kereskedelmi antiszemitizmusára és amelyek különösen jellemzők.

Egy kémiai hasonlat kapcsán figyelhetjük meg az anti-szemitizmus „rohanását” a hasznos elemeibe és komplexumaiba, felfedezve e jelenség gazdasági substratumát.

Az anti-szemitizmus nem egy veleszületett ellenszenv (biológiai faj) eredménye, hanem együttes objektív faktorok (elnépesedés, kereskedelmi konkurrencia stb.) és szubjektív komplex faktorok eredménye. Ez utóbbiak nem kapcsolódnak okvetlenül a faji gondolathoz.

A faji előítéletek nem logikus gondolatok, hanem a komplexumok körül kristályosodtak ki, amely komplexumok egy hasznos antipátiával vannak táplálva.

Nem vettem külön figyelembe azokat az eseteket, amikor a hatalomra került zsidók elmulasztották a szolidaritás kötelességét hittestvéreikkel szemben. Mert emberileg normálisnak tartom, hogy a hatalom gyakorlása alatt gyáva, igazságtalan és rossz lesz az egyén.

Nagyon keveset foglalkoztam — még kutatásaimban is — az anti-judaista zsidókkal, tekintve, hogy lehet valaki buzgó anti-judaista és egyáltalán nem anti-szemita.

ANTI-MOZAIZMUS, ANTISZEMITIZMUS ÉS ANTI-JUDAIZMUS

A judaizmus egy tradíció, amelyben a nacionalizmus és a rituális és dogmatikus vallási ortodoxia vegyül össze. Egész természetes, hogy úgy a nacionalista zsidók, mint a szorosán vett hívő judaisták részéről gyakran tévesztették össze az anti-judaizmust az anti-szemitizmussal.

Sohasem fogunk eléggé óvakodni attól az anti-szemitizmustól, amelyet a judaisták és nacionalista zsidók irányítanak az universalista, az az a korrallal haladó zsidók ellen. A zsidó lehet anti-judaista és nacionalista. Mint például Max Nordau és a többi avant-gardista cionista. A judaizmus és a nacionalizmus több ortodoxistájának, maga Smolenskin is anti-szemitának látszhat. A kitért zsidó anti-judaista, de nem mindég anti-szemita és anti-mozaista. Bernard Lázárnak 1894-ben megjelent Parisban egy könyve „L'anti-semitisme.” A könyv 170. oldalán a keresztény vallásra áttért zsidókról beszél

A következőket mondja: „hogy a kitért zsidóknak az a kategóriája mutatkozik a leggyűlölködőbbnek, akiket saját hittestvéreik ingereltek fel, miután erélyesen utálták apostátjukat és minden alkalmat megragadtak, hogy a kitértekkel rosszul bánjanak. Egy folytonos ellenségeskedés fejlődött ki közöttük annyira, hogy a kormánynak kellett közbelépnie és törvénnyel megtiltania a zsidóknak, hogy a renegátokat kövekkel hajigálják és őket olajjal és szennyes folyadékokkal bepiszkolják.” Ezután tetteleg nem bántalmazhatták a kitérteket, de rágalmazták és kigúnyolták őket. A kitért zsidók anti-judaista viselkedésüknél figyelembe kell vennünk vallási szenvedélyüket és többé-kevésbé jogos haragjukat. Ezek a judaista üldözések magyarázzák meg „üriel da Costa: „Spécimen d'une vie humaine”, 1647-ben megjelent könyvének anti-szemita részeit, mely üldözésekben neki is része volt.

A kitért zsidót — mégha az Inquisitio híve volna is — nem szükséges okvetlenül anti-szemitának tartanunk. Sőt ellenkezőleg, mivel hogy az ő képzeletében az Inquisitio a legmélyebben szeretett mű, melyben az örökös fájdalom elve gyűl a mulandó szenvedéssel és a gyötrelmes halállal. Ő tehát meg tudja magyarázni a régi hittestvéreihez való ragaszkodását, amikor üldözésüket provokálja.

El lehet jutni az anti-judaizmustól az anti-szemitizmusig, mint ahogy oda érkezett Ottó Weininger. De általában az anti-szemitizmus, mint egy faji teória és társadalmi álláspont mutatkozik, míg az anti-judaizmus és az anti-mozaizmus kizárólag teológiai és filozófiai álláspontok.

Szent Ágoston mint keresztény anti-judaista volt, de nem volt anti-szemita és anti-mozaista. Casiodore ellenkezőleg anti-szemita volt. Aqinói Szent Tamás szintén. Hogy az anti-judaizmus nem befolyásolja az anti-mozaizmust erre bizonyítékot találunk több katolikus munkában, hol a legelszántabb anti-judaizmussal szemben találjuk a kiválasztott nép leglelkesebb exaltacionját.

Anti-mozaisták voltak: Hegel, Schopenhauer, Feuerbach, Arnold Rouge, Bruno Bauer, Max Stirner, Düring, Nietzsche, valamennyien többé-kevésbé anti-keresztények. Az atheisták és szocialisták közül anti-mozaista volt Gustav Tridon, „Du Molochisme juif” című könyvében (Brüsszel 1884); és A. Regnard „Aryens et Sémites” című könyvében (Paris 1890). Regnardnál, mint Nietzschenél az anti-mozaizmushoz csatlakozik a faji anti-szemitizmus is.

Az anti-judaista zsidó nagyon relatív érdeket képvisel és csak ritka esetben kapcsolódik az anti-judaizmusa egy igazán, kimondottan anti-szemita komplexumhoz.

AZ ALSÓBBRENDŰSÉG KOMPLEXUMA A ZSIDÓKNÁL

Észak-afrikai, olaszországi, spanyolországi és Dél-franciaországi dolichocéphale zsidóknál, továbbá lengyelországi, oroszországi és németországi brachycéphale zsidóknál bizonyos különleges pszichikai karaktereket találunk, melyeket nem tudunk faji faktorról magyarázni. Itt történelmi tényezőket kell keresnünk, melyek részben átöröklés, rész-

ben a mai társadalmi miliő által provokált reflexeit. Bernard Lazare a „Fumier du Job” című könyvében írja: „Milyen dolgokat kellett a zsidóknak megérezniök a történelem folyamán? Mit kellett nekik átélniök! Milyen szégyeneket eltűrniük? Milyen fájdalmakat elszenvedniök! Milyen gyötrelmeket megismerniök! Milyen vereséget kapniök! Milyen megalázkodásokat színlelniök? És mindezek a dolgok oly mély nyomokat hagytak lelkében, mint a vízözön a völgyek fenekén.”

A zsidók ismerték a rabszolgaság láncainak súlyát, a gettó bűzös árnyékát, a kínzókerék üvöltő szégyenét. És a mai zsidók ismerik függetlenségük terhét. Sohasem vagyunk rabszolgábbak, mint amikor meg vagyunk róla győződve, hogy azok vagyunk. Csak akkor vesszük észre, hogy milyen erősek a láncok, mikor el akarjuk őket szakítani. Nagyon, nagyon nehéz — amikor az egyén már független — nem szabad embernek lenni. A zsidó él és meghal, mint zsidó.

Leo Pinsher: „L'autoemancipation” című könyvében egy, majdnem minden zsidónál megtalálható lelki állapotot ecsetel, írván: „A zsidó az élőknek; egy halott, a benszülötteknek; egy idegen, a letelepedetteknek; egy csavargó, a birtokosnak; egy koldus, a szegényeknek; egy uzsorás és egy milliomos, a hazafiaknak; egy hazátlan, az internacionalistáknak; egy nacionalista, a társadalom minden osztályának; egy nem szívesen látott konkurrens.”

E. Eberlin: „Les Juifs d'aujourd'hui” (Párizs 1927) című könyvében az 50. oldalon írja:

„Sok izraelita igyekszik megszökni a judaizmus-

tól; de hiába. Nem tudják kiüzni magukból a zsidót és nem tudnak élni mint zsidók.”

Innen ered sötét pesszimizmusuk és keserű boldogtalanságuk. ..

Ez a lelki állapot nem zsidó miliókben teljesen ismeretlen.

A zsidó írók közül André Spire fejezte ki a legvilágosabban a zsidó alsóbbrendűségű (Minderwertigkeitsgefühl) komplexumot:

Ha egy vidám, boldog tíz éves fiúcska bekerül egy intézetbe, kis pajtásai örömmel fogadják, szívesen játszanak vele. De egy nap egyikük megkérdi tőle:

- Miért nem láttalak vasárnap a templomban!
- Nem megyek templomba.
- S miért!
- Én zsidó vagyok.

A közös játékok megszűnnek és a gyermek egyedül marad. Egyelőre még nem érti. Szülei később megmagyarázzák. S csupán egy pár kis zsidó barátja marad a gyermeknek.

És ha a kis társai nem tetszenek neki, mert nem hasonló a modoruk, a szokásuk, az ízlésük, vagy ha ők gazdagabbak mint ő, vagy akaratuk ellenére is megbántották? Velük kell-e maradnia és távol azoktól, akikhez kis szíve már az első napon oly lelkesen közeledett?

S felnő egy igazi barát nélkül, kis pajtásaival civódva. Mihelyt teheti elmenekül otthonából, megkeresi még a vidéki városokban is a vendégszeretőt és megtalálja a félelmet, ezt a semmit, ami megakadályozza, hogy a többi emberekkel egyenrangú legyen; elrejtőzik végre a nagy kozmopolita főváro-

sokban, remélve, hogy felfedez majd egy pár hit-testvért, barátot, egy megfelelő miliót. De már késő, mert elszomorított ifjúságának emléke gyötörni fogja egész életén át. Ez a sorsa a legboldogabb nyugati zsidónak. A zsidó még a saját hazájában is megmarad „capite diminitus”-nak. Ő nem olyan mint a többiek. Magát egy kicsit gyűlöltnek érzi. Ha bátor és független, mindig készen kell állnia a küzdelemre; ha gyenge, ha másokra szorul, el kell rejtenie származását.

Ez a remeteség, ez a folytonos küzdelem favorizálja a zsidóknál az idegességet és különösen a harci neorózisokat, „amelyek eltűnnek vagy lecsillapodnak, mihelyt az egyén kedvezőbb állapotokban helyezkedhetik el.” (Kretschmer.)

Több szerző állítja, hogy a zsidók idegességének egy biológiailag átörökölt bázisa van (Blanchard: Bulletin de la Société d'anthrop 1884 november 6-i számában; M. G. Lagneau: Bulletin de l'Académie de Médecine 1891 szeptember 8-i számában; C. Lombroso: L'antisemitismo e le Scienze moderné című könyvében, Torino-Roma 1894. L. Cheinisse: La pathologie des races c. könyvében, (Paris 1909); A. Puvion: La pathologie des Juifs, Paris 1930; stb. De az bizonyos, hogy legtöbbször elég, ha a zsidók társadalmi pozícióját tekintjük és megkapjuk a náluk oly gyakori idegességek magyarázatát, melyek egy alsóbbrendűségi komplexumra vannak építve.

A ZSIDÓ TILTAKOZÁS

Láttuk a századok folyamán és még ma is, hogy a zsidók a legellentétebb tulajdonságokkal ren-

delkeznek. Uralkodó; vagy rabszolga; milliomos vagy koldus, zseniálisan művelt vagy teljesen tudatlan; materialista vagy álmodozó, hallatlanul egoista vagy bámulatosan jószívű; gyenge vagy brutális.

Ha szerény; akkor az alázatosságig! ha feltűnő, gögje egy sétáló kihívás. Ha fősvény, fősvénsége alattomos; ha jószívű, kezei adakozók. A zsidóknak ugyanolyan hibáik és erényeik vannak, mint más egyéneknek, de ezek a hibák és tulajdonságok erősebben, élesebben domborodnak ki náluk.

Karakterüknek ez a különlegessége érthető, ha mint egy tiltakozó jelenséget vesszük figyelembe. Hibájuk a gyengeségük, jótulajdonságuk pedig az erényük.

A gög a zsidók karakterisztikája. Baruch Spinoza állapítja meg (Hollandiában a XVII. században. 1670-ben.): „Traetatus theologicus, politicus” c. művében. Továbbá Bemard Lazare, Franciaországban a XIX. században.

A zsidó Lombroso megállapítja a zsidók tipikus erkölcsi karakterjeik közül a „petulence”-t (a heveséget). „Forse naturale, in chi a lungo fu oppresso, il bisogno di troneggiare sugli altri, di farsi valere, di farsi sentire qualche cosa” (A zsidó az akarat-erő hatalmában talál védelmet az alsóbbrendűségű komplexum és az igazi társadalmi alsóbbrendűség ellen.)

Iskolás korában már az osztályban első akar lenni, mert társai gyűlölik; föléjük akar kerekedni. „Szívét bezárja és egyetlen örömét a tanulásban találja. Mivel nem szerethet, megtömi az eszét. És társai ha nem szeretik is, de csodálni fogják. És mindig a többiek előtt lesz, ő fogja majd tudásával

nyugtalanítani a tanárokat, őt fogják irigyelni és gyűlölni. Ő szintén gyűlöli társait. Nem hisz csak a szüleinek, kik az ő igazi barátai, igazi tanárai.”

A szenvedő zsidó alsóbbrendűségi komplexumán keresztül a nacionalizmus felé fog hajlani, amely ilyenformán egy igazi öntudatlan követelés karakterű lesz. Miután a katonai és politikai karrierekhez vezető utat elzárták előle, arra törekszik, hogy nagy iparos, nagy bankár, vagy nagy rabbi legyen belőle. Ha munkás; iparkodni fog, hogy a munkahelyén első legyen, első a szakosztályán, a dalárda egyesületben, első a sportklubban.

Az alsóbbrendűségi komplexum és az ebből eredő tiltakozás rákényszeríthetik a zsidót, hogy meneküljön a judaizmustól.

„Nem akarok zsidó lenni! — ezek az érzések zavarják minden falun, vagy kisvárosban született zsidó gyermek lelkét” mondja A. Spire, ki ennek a gondolatnak a processzusát analizálja.

Láttuk, hogy a zsidó gyermek a családjához menekül, de mégis rövidesen eltér a tradíciótól.

„És kérdezzük, hogy eleget tettünk-e, hogy hasonlítsunk a környezetünkhöz, hogy elég szelíden alkalmazkodtunk-e, hogy nem látszanak-e meg ruhánkon, a szemeinkben az ősi szokások maradványai, melyek bennünket a közös élet széles folyamából kizárítottak!”

A család már nem a tradíció tűzhelye.

És amikor az atya észrevesz gyermekénél egy olyan szót, egy olyan mozdulatot, melyet apjánál, nagyapjánál látott, azt mondja neki: „Ne tedd ezt, ez zsidós!”

A gyermek színészkedik és szimulál; igyek-

szik tetszeni és nem alkalmatlankodni. Vigyáz a mozdulataira, visszatartja a szavait, magába fojtja vágyait. A tanulás meglazítja az utolsó szálakat is, melyek a vallásához fűzik.

A történelmi könyvek metszeteiben látjuk a görög nép épületeit, templomait. A görög nép bölcsőben volt, mikor az ő népe már a legszebb énekeket és bölcsészetének kincsét adta a világnak.

És az ő népe nem hagyott egyebet, csak egy pár rakás követ, felírásokat és szegény kriptákat. A múzeumokban Krisztus viseli az auréolt és Júdás lehajtott fővel fogadja el a harminc tallért.

Olvassuk Goethét és Goethének Spinoza volt a szellemi atyja. Az ifjú Goethe rövid nadrágban és selyem harisnyában letévén ruháját, hogy láncot csinálhasson a kis néppel, segítve a zsidóknak elnyomni a frankfurti gettó tüzét: Goethe nem szerette a zsidókat. Mert-e Wagner írni egy zsidó tragédiát? mint Racine? Nem átkozta-e a zsidókat és nem kényszerítette-e őket, hogy szeressék Tannhausert, ki Róma felé megy és Parsifalt, ki kutatja a megszentelt lándzsát és Graelt? Nála a zsidó szó egyenlő az értéktelennel és aljassággal. Victor Hugó szájában pedig egy káromlás.

Ha a család megszabadul a Judaizmustól, a fiatal zsidó a tradíciónál marad, de ha a család kitart a tradíció mellett, akkor lehetséges azonban, hogy a fiatal zsidó megtagadja a családi szellemet. A vallás változtatás összekapcsolódhatik egy családi önmegtagadással.

A KASZTRÁCIÓ KOMPLEXUMA

Egy félénk, befolyásolható, szerény, becsületes izraelita banktisztviselőnek van egy erőszakos és durva, katolikus szeretője. Bármennyire is szeretne szabadulni tőle, nem képes. Nincs bátorsága a szakításhoz. Később egy gyermek születik, a férfi legyőzi undorát és becsületből feleségül veszi a nőt. Egy idő múlva megszületik a második gyermek is. Az anya gyűlöli mindkét gyermeket, de legjobban a férjét. Én jól ismertem ezt az asszonyt és biztosan állíthatom, hogy gyűlölte őket. Valószínűleg azért, mert zsidók voltak, de még inkább azért, mert érezte a férj gyengeségét és a gyermekekre is úgy tekintett, mint egy ostoba és gyáva ember gyermekeire.

Az a nő, aki nem szereti a férjét, ha fiában apja jellemvonásait fedezi fel, legtöbbször meggyűlöli a fiát is; feltételezhetjük a következő elgondolását: Az asszony nem szereti a félénk, lágy, szelíd és becsületes férjét, mert erotika szempontjából nem tudja eléggé kielégíteni. Férje impotenciáját annak cirkonzíciónál magyarázza, tehát félig-heréltnek tartja őt. Miután feltételezi, hogy gyermekei apjukhoz fognak hasonlítani, megtaláljuk irántuk való ellenszenvének alapját.

Ha feltesszük, hogy ez a gyenge karakterű férj tényleg többé-kevésbé impotens, vagy legalább is annak képzeletét magát, kialakulhat benne az a képzet, hogy lelki beállítottsága, nemi szervezete és származása között összefüggés van; szexuális gyengeségét

ságnak fogja fel. De lehetséges azonban, hogy ennek a faj-gyengesség asszociáció alapjánál a herélt zsidó asszociáció tudatalatti maradványát találjuk.

A kasztráció komplexuma igen gyakori gyermekeknél és bizonyos paradoxális különckedésre adhat alapot.

S. Freud „Un souvenir d'enfance de Léonard da Vinci” című tanulmányában (Paris 1927 francia kiadás) a 98. oldalon írja:

„Amikor a fiúgyermek érdeklődése először irányul a nemiség rejtélye felé, ebben őt a saját nemi szerve iránt érzett ősi érdeklődés vezérli. E testrészenek túl nagy értéket és fontosságot tulajdonít és nem tudja elképzelni, hogy szeretett környezetéből az bárkinek hiányozna. Ugyanúgy nem tudja elképzelni, hogy más típusú nemi szerv is létezne és feltételezi, hogy a nők is ugyanolyan hímtaggal rendelkeznek. Erről olyan mélyen meg vannak győződve, hogy még akkor sem változtatják meg véleményüket, amikor kislányoknál tesznek megfigyeléseket. A megfigyelés feljegyzései mutatják, hogy a gyermek nem képes felfogni azt, hogy a kislányoknál hiányzik a pénisz; azzal vigasztalják magukat, hogy még kicsi, de később majd biztosan nőni fog. De később ez a feltevése nem igazolódik be; nem nő a pénisz, akkor kialakul a fiúban egy másik feltevés; hogy a lányoknak is volt péniszük, de levágták és a helyén egy seb maradt. Természetesen ezt a kasztrációt, mint büntetést fogja fel és a teóriának ez a fejlődése egyezik a nehézkes karakterű gyerekeknél egy egyéni próbálkozással. Miután őt — a fiút — is sokszor fenyegették már meg e becses testrészenek levágásával, hogyha nagyon feltűnő érté-

ket tulajdonít neki elmélete erre a fenyegetésre — mint bizonyosra — épül fel.

Ennek a kasztrációs félelemnek befolyása alatt megváltozik a gyermek felfogása a női zsenitálét illetőleg. S ezután reszketni fog saját épségéért, de még jobban fogja gyűlölni a szerencsétlen teremtményeket, akik szerinte már átesetek az embertelen bűnhődésen.

Mielőtt nemi szerepéről tudomást venne a gyermek a pszichikai hermafroditizmus előzetes folyamatán megy keresztül, melynek fontosságát Dessoir és Berneri világították meg. A pszichó-neurózisok analizálása megismertette velem ennek a folyamatnak óriási szerepét, erős tendenciájával, hogy az ideál, melyet a férfiaság képvisel egy majdnem elérhetetlen magaslatra van helyezve.

A neurotikus lelkek analizálása a kasztrációhoz, az elpuhultsághoz, a nemi átváltozás a férfias érzésben, az élet férfias formáihoz függő képek létezését deríti fel, képek melyek tanúskodnak, hogy ezek a betegek csak arról álmodoznak, hogy minden formában a többi emberekkel egyenlők legyenek és folyton felébresztik a férfias fictiot az eljövendő élet folyamán, még akkor is, amikor a primitív orientálási vonalak teljesen eltűntek, hogy másoknak helyet adjanak. Pszichikai szempontból nézve ezek a betegek mindig úgy viselkednek, mintha valamit elvesztettek volna, vagy mintha a legnagyobb biztonságba kellene magukat helyezniök, hogy ki kerüljenek egy elvesztést.

A. Adler közöl egy esetet, amelyben egy zsidó gyermek súlyosan megalázva érzi magát, a saját kicsiségéért az apjával szemben. A kicsiségét úgy érzi,

mint a férfiasság hiányát. „Nemi szervének kicsiny-sége olyan szégyenérzetet keltett a gyermekben, hogy nem volt hajlandó semmiért a világon testének legcsekélyebb darabját sem felfedni, nehogy mások is észrevegyék azt, ami őt annyira megalázta. Ehhez még hozzájárult az is, hogy zsidó volt. A gyermek hallott a körülmetélésről és úgy képzelte, hogy ez az operáció őt egy bizonyos fokig értéktelenné tette. A férfiasság tiltakozása felkeltette a nők iránti gyűlöletét, hogy így elvegye zsenitáléjának minden értékét. Gondolatában a zsidó herélttség bontakozott ki és Weininger féle fél-emberré vált.

A nem méltó komplexum szorosán össze van kapcsolva az alsóbbrendűségű komplexummal. A fiú, aki fel akar szabadulni az onániától, ember akar lenni. És amikor vissza-visszaesik, úgy érzi, hogy a gyermekkorba esett vissza. Az onánia — a nemi nevelés anti-onániás terrorizmusa folytán — úgy tűnik neki, mint a kasztráció véres formája. Az impotencia magvát legtöbbször a gyermekkori kasztrációs félelemben találjuk meg.

Az anti-judaizmusnak és az anti-szemitizmusnak ezek a forrásai gyakran tudatalattiak és gyakran ismeretlenek még azok előtt is, kik ennek befolyása alatt állottak.

De az ambient anti-szemitizmus a fő faktum marad.

A VÉDŐ ANTISZEMITIZMUS

Megemlítek itt egy gyilkosságot, amely különös jelentőségűnek látszik.

Macedónia egyik falujában Konjohinban egy 17 éves fiú 1933 szeptemberében meggyilkolt egy öreg zsidót; Sarfatti Jakabot, aki mindig nagyon jó volt hozzá és tanulmányi költségeit is fedezte. A gyilkos fiú a verriai liceumban egész véletlenül megtudta — szünet idő alatt barátaitól, civakodás közben —, hogy az öreg zsidó az ő édesapja. Osztálytársai ezért kigúnyolták, szemébe kiáltották: „Zsidó fia... zsidó fia.” Ezt a felfedezését apja is jóváhagyta és a fiúban nagy elkeseredés és gyűlölet keletkezett az öreg iránt. A gyilkosságot megelőző napon édesanyja hallotta, hogy szünet nélkül ismételte: „egy fattyú vagyok... egy judinak a fia.”

Itt egy fél-zsidóról van szó, aki valószínűleg szerette is az igazi apját, mint egy jó barátot és aki bizonyára nem volt anti-szemita, vagyis nem állt faji vagy politikai befolyás alatt. Tehát a reakció egy alsóbbrendűségi komplexumból fakadt és egy tiltakozó jelenség volt. Fattyú és zsidó; két alsóbbrendűségi tényező, amik benne azt az érzetet keltették, hogy el van nyomva, vére bemocskolva. Egy társadalmi kasztráció és egy személyi lealacsonyítás. Emlékezzünk vissza arra a képre, amelyet A. Spire ecsetelt a judaizmustól menekülő zsidó gyermekről. Itt egy fokozatos elszakadás van, melyet egyik oldalon az adaptáción, a másikon a nem-zsidó kulturális elemek homéopathikus asszimilációja lassúvá és majdnem láthatatlanná tett. Itt a gög lázadása tört ki, mely nem akar beletörődni a megalázkodásba.

A tiltakozás vezethet úgy a nacionalista göghöz, mint az anti-szemitizmushoz. Muneł Armand „Nicolò Peccavi” című könyvében (Paris 1926) lát-

juk egy generáción át a nacionalista gögtől az anti-szemitizmusig vezető utat. Bemutat nekünk egy zsidót; Benjuza Velleront, akinek az az elképzelése, hogy ő Charlemagne által Narbonneba helyezett zsidó királyok leszármazottja. Valleron Izsák — Benjuza fia — kikeresztelkedik és felveszi a Luc-Mathieu Peccavi nevet. Azt gondolja, hogy származását régi hittestvérei iránti undora mögé rejtheti. Ahányszor egy nyomorult zsidót lát „nem mulasztja el, hogy kiálljon ragyogó üzlete küszöbére és gyűlölettel a piszkos Héber felé köpjön.”

Luc-Mathieu fia már anti-szemita. A Carpent-rási anti-dreyfusárdok vezére. Inspirálja újságjait, megszervezi a fiatalok csapatait... ezeket az ébredő hazafiakét, akik a zsidó házak ablakai vagy a zsidó üzletek előtt anti-szemita énekeket énekelnek, halált ordítanak a zsidókra és petárdákat csatogtatnak. De Nicolo Peccavi egy neurotikus, félőrült, nem egy józan anti-szemita, inkább opportunist.

Mélyen fekvő okok folytán lesz a zsidóból őszinte anti-szemita, áruló, apostata stb. Ez egyszerűsítene a problémát, hogyha az opportunist hitehagyás lélektana nem állna közel az áttérés lélektanához. Nincs egy asztronomikus távolság a Damasi itton levő Pál és Valleron Izsák között.

Dr. Cansinos Assens az anti-szemita komplexumról írt egyik tanulmányában (Judeica Revue, Buenos-Ayres, szeptember-október 1933) a kitért zsidó pszichológiája az aparato psiquico de defensa (támadó lelki készülék)-re van redukálva, de felismerjük, hogy a kitért „igyekszik saját magával elhitetni, hogy a hit, melyet ő látszólag elfogadott,

magasabbrendű a réginél.” De sajnos a szerző összetéveszti ebben a figyelemre méltó tanulmányában a kitértet az alkalmi hitehagyottal, amikor egyszerűen meglátja a biológiai adottságot és figyelmen kívül hagyja az anti-judaizmust, amely védelmi eszköz saját maga ellen.

Disraeli is a hatalmas zsidó tiltakozása útján szabadult fel az anti-szemitizmustól és az anti-mozaizmustól. De a mozaista befolyás, mely őt megérintette, egy mozaista keresztényt csinált belőle, de gőgje megmentette az anti-szemitizmustól.

Disraeli esete bizonyítja, hogy a zsidó származás megmagyarázhatja egy személyiségnek bizonyos karakterisztikáját és egy életnek sok megnyilvánulását.

Elválasztottuk az anti-judaistákat az anti-szemitáktól, mert lehet valaki anti-judaista és nem anti-szemita. Az anti-judaizmus lázadás a tradíció ellen, az anti-szemitizmus pedig lázadás a képzelt faj ellen. Igen gyakran e kettő összevegyül, de mutatkozhatnak külön-külön is. Így láthatjuk a kitért zsidó Gr. Lonbroso leveleiben (Degli ostacoli che le consuetudini oppongono alla evangelica rigenerazione degli Elrei. Milano 1844.): hogy ő nagyon ragaszkodik a fajához és bizonyítja, hogy még a kitért-zsidók gondolkodása sem egyforma.

A judaizmustól való megszabadulás mindig a processzus természetétől függ.

Az az egyén, aki gyengesége folytán lesz anti-judaistává, hamarosan elérkezik az anti-szemitizmusig, mivel a vallás és a társadalmi alsóbbrendűség ennek a két tényezője. De amikor a törekvő és gyenge (törekvő, mert gyenge) zsidó szükségét érzi

annak, hogy ne legyen többé zsidó, mikor elhagyja a zsinagógát és felveszi a katolikus vagy protestáns hitet, amikor el kell, vagy el akarja felejteni faját; anti-szemitává válik. Az előbbinél az anti-judaizmus alakul ki, az utóbbinál pedig a társadalmi előítélet.

Az egyik megmenekül az inkvizíciótól, a másik a megvetéstől. A két típus kialakulásánál többnyire közrejátszik az egyének társadalmi állása is.

De a judaizmustól való őszinte, gyökeres kiválaszásra csak egy lehetőség van, amely vagy a vallási tradícióból, vagy a nemzeti tradícióból adódik. Az univerzalista zsidó nem anti-szemita. Anti-mozaista és anti-szemita az az anti-judaista zsidó, ki elhagyta a judaizmust, hogy ne kelljen hordania származása terhét, bélyegét.

Vallási lélektan szerint minden áttérés egy lelki ismereti csonkítás. Nem tartom áttérésnek azt a XVI. századbeli szerzőt, akinek a könyve címlapján ezeket a szavakat olvashatjuk. Simon Sinai de Lucca előbb római katolikus, aztán kálvinista, később luteránus, végül újra katolikus, de mindig ateista „utolsó vallomásai”. De a hétköznapi opportunisták és az őszinte áttért között nincs irtózatosságot nagy távolság. A hétköznapi opportunisták egy biológiai rend utánzásának jelenségét mutatja, az őszinte áttértnél pedig lelki utánzást látunk. A folyamatok két különböző alapról törnek felfelé, s az adaptáción törvénye rajtuk uralkodik. A színlelésben van a gyengeség őszintesége és az őszinteségekben egy fenyegető fikciónja melynek gyökerei a visszatartott alsóbbrendűségi komplexumban találhatók.

Az az amerikai néger, aki igyekszik elfelejteni

azt a hibáját, hogy a bőre fekete, amikor részt vesz a négerrek lincselésében, távol áll attól a négertől, aki Beethoven zenéjében, vagy a gótikus architektúrában, vagy a kantista kriticizmusban igyekszik megszabadulni honvágától és ősi örökségeitől. Az első pszichológiáját csak a félelem kormányozza, de az utóbbi esetének tanulmányozása sokkal magasabbra és messzebbre vezetne bennünket. Ezen az úton megértenénk az összefüggést Wagner zenéje és anti-szemitizmusa, Nietzsche anti-szemitizmusa és anti-Wagnerizmusa között, továbbá Disraeli különködése, zsidó származása és politikai pályafutása között.

Nincsen nagyobb áruló az őszinte áttértnél. Az érdekből áttértnél a hitehagyás csak egy álarc változtatás, az őszinte áttérés pedig a lélek teljes megváltozása. A megtért nem csak azt tagadja meg, ami ő volt, hanem azt is amivé fejlődhetett volna abban a szellemi irányban.

A megtérés egy haladás a nap által aranyozott magaslatok felé vagy egy lejtő a sötét és homályos völgy felé; egy alsóbbrendűségi komplexum fenése, vagy ennek a komplexumnak megszédítő hozzáillesztése.

Érdektelen áttérés nincsen. A renegát szimulációba menekül, az őszinte áttért pedig a lélek üdvözülésébe. Az egyik a társadalmi alsóbbrendűségtől menekül, a másik pedig belső elégedetlenségétől.

A megtért nem meri boncolgatni áttérésének folyamatát. Newman bíboros „Apológia” című könyvében (Paris 1868) az intellektuelli forradalma történelméről mondja: „A kötelesség parancsszava nélkül nem merném hidegvérrel analizálni ezt úgy a

szívnek, mint a léleknek rettenetes folyamatot, amf egy távoli korszakban történt meg és nem merném felderíteni ennek a vizsgálatnak az eredményét. Életemben sok merész cselekedetet hajtottam végre, de közülük ez a legmerészebb. És ha nem lennék biztos a sikerben, hogy mindezek után elérem célo- mat, örültség lenne részemről megkísérelni a vég- hezvitelét.”

Az áttérés gyakran az eufóriába csap át a misz- tikus mézes hetekhez, melyről Joergense beszél. Ra- tisbonne Théodore, kitért zsidó a következőket mondja:

„Kifejezhetetlen örömet, szabadságot, tekin- télyt, hálaérzelmeket éreztem, úgy éreztem, hogy az egész természet rám mosolyog és hogy egy új fény világította meg a világot. Olyan boldog voltam, hogy én is tagja vagyok a nagy keresztény csalá- dnak, hogy vissza kellett tartanom magamat, hogy örömömnek ne adjak hangos kifejezést mindazok- nak, akikkel csak találkozom.”

Ebben az örömben robbant ki a biztonság érzése, amely megoldotta a tiltakozás processzusát.

Sok áttérésnél pedig kínos lelkiállapotot talá- lunk. Huysmans mondja: „Megtértem az undortól ami körülvett,” Több megtért mondhatná: „meg- utáltam saját magamat.”

Bizonyos nagyravágyás áll sok megtérés hát- terében. Assisi Szent Ferenc egy nagy palotáról álmodik, (lásd abbé Lemmonier: „La jeunesse de Saint Francois d'Assise” Paris 1881. és S. de Sanc- tis „La conversione religiosa” Bologna 1923.) és a többi szenteknek is hasonló álmaik voltak, a miszti- átalakulásuk kezdetén.

Judas de Cologne a megtért zsidó önéletrajzában leír egy ilyen nagyravágyási álmot, amely megtérésének gyűjtőpontja:

„Életem tizenharmadik évében láttam álmomban a győzelmes Lothaire király elődjét, a római Henrik császárt, ki akkoriban uralkodott. A császárság leghatalmasabb hercege hirtelen meghalt ebben az időben és minden található vagyona visszaszállt a császárra. Álmomban úgy láttam, hogy a császár felém jön és mutat nekem egy feltűnően nagy, hófehér lovat és azután egy arany nyeret, melyről egy selyem erszény lógott le, hét roppant nehéz pénzzel. Ezeket a tárgyakat mind nekem ajándékozta a következő szavakkal: „Tudd meg, hogy grófjaim és hercegeim mind haragszanak, hogy ezeket neked adományozom, pedig még többet is fogok neked adni; neked adom elhalt hercegemnek egész örökségét, hogy örökké a tulajdonod legyen. Ekkor hálálkodva a királynak adományaiért, felülök a lóra és a király közelében ügetve elkisérem őt palotájáig. Itt barátai között részt veszek a lakomán. Mindig a közelében vagyok, mint a legkedvesebb embere, egy tálból eszem vele egy csomó fűből és gyökérből álló eledelt.”

„Mikor felébredtem az álmomból, nagy örömet éreztem és bármennyire is gyerek voltam még úgy találtam, hogy álmom nem oknélküli volt, hanem valamit képviselt, még hozzá valami dicső jövődőlésnek vettem. Elmentem tehát egyik Izsák nevű rokonomhoz, akinek a zsidók között nagy tekintélye volt és pontosan elmondtam neki álmomat. Megkértem, hogy fejtse meg, úgy ahogy ő szokta. A bölcs ember a következőket mondta”:

„A nagy és fehér ló egy nemes és szép feleséget jelent, az erszény a benne levő pénzdarabokkal azt jelenti, hogy nagy gazdagsággal fogok rendelkezni, a császárral együtt elfogyasztott lakoma pedig azt jelenti, hogy a zsidók között a legtekintélyesebb álláshoz jutok. De sok idővel e nap után az isteni kegyelem belém öntötte szellemi jóságát, így jelölve meg igazi jelentőségét, ennek a látomásnak és bebizonyította megalkotásával.”

Izsák ezen álmának tolmácsolása nagyon egyszerű volt, de mégis igazibb mint a teológiai magyarázat, melyet Judas de Cologne ad felfedező emlékirataiban.

A zsidók áttérése egy külön tanulmányt érdemelne.

Sok megtért zsidónál elsősorban egy egyre fokozódó tiltakozást találnak. Herman Cohen, aki 1847-ben tért át a katolikus vallásra, mint gyermek a család zsarnoka volt. Ő maga beszéli el: „Ha a zongorát tanulmányoztam, otthon mindenkinek lábujjhegyen kellett járni, mert Hermann tanult. Amikor komponáltam, még nagyobb csendre kényszerítettem őket; Hermann komponált. Egyetlen kimenetelem többre került, mint az egész család egy napi eledele.”

Marié Alphonse Ratisbonne megérdemelne egy psichoanalitikai tanulmányt. Nála egészen világosan látszik a kapcsolat pszichikai szervezete és megtérése között. Tizenhárom éves korában meg nem magyarázható örültségnek tartja Theodore testvére áttérését a katolikus hitre. Sőt később szakított is vele. „Testvérem — írja M. A. Ratisbonne — továbbra is fenntartotta családunkkal az érintkezést, de én nem akartam őt többé látni. Keserű gyűlöle-

tet tápláltam a papok, templomok, zárdák, de leginkább a Jezsuiták ellen, kiknek hacsak a nevüket hallottam, ingerült lettem.”

Naplójában 1841 novemberében Nápolyban a krisztiánizmus és a katolikus egyház ellen ír. Tehát kibontakozik írásaiban az anti-katolicizmusa. „Straszburbban írtam, hogy lacrima Christit ittam Ratisbonne abbé egészségére és hogy ilyen könnyek igen jót tesznek nekem. Nem merem ideírni azt az alattomos szójátékot, melyet ez alkalommal megengedtem magamnak.”

1842. január 1-én bemegy egy templomba és fohászodik Istenhez, hogy segítse őt terveiben, melyekkel a zsidó sors megjavítására törekszik.

„Szomorúságom eltávozott mint egy fekete felhő, melyet a szél szétoszlat és messzire kerget. Egész bensőmet egy kifejezhetetlen megnyugvás járta át, egy nagy vigasztalást éltem át, úgy éreztem mintha egy hang azt mondaná: „Imádat meghallgattam.”

Január 6-án Rómában meglátogatta a gettót. Könyörületet és felháborodást érzett. „Soha életemben nem voltam jobban felháborodva a Krisztiánizmus ellen; nem fogytam ki a gúnyból és káromkodásból.”

Január 15-én egy katolikus báróval vitatkozik, aaki azt a megpróbáltatást tanácsolja neki, hogy „hordjon magán egy szent Mária érmet és este és reggel mondja el Szent Bernard Memorarját”.

„Mi az a Memoráre? kiáltottam. Mert ebben a percben teljes erővel éreztem megújulni magamban az egész mozgékonyágomat. Szent Bernard neve testvéremre emlékeztetett, ki ennek a szentnek tör-

ténetjét megírta. Én ezt a könyvet sohasem akartam elolvasni és ez az emlék felébresztette bennem érzésemet a hittérítés és jezsuitizmus ellen, akiket én hitehagyott színlelőknek hívtam.”

M. A. Ratisbonne álláspontja megfelel annak, amelyet primitív embereknél figyeltek meg, kik gyűlöletet mutatnak a Krisztiánizmus ellen és kik végül mégis csak keresztényeknek vallják magukat. R. Allier jól illusztrálja ezt a jelenséget. „La psychologie de la conversion chez les peuples non civilisés” című könyvében Paris 1925. Az első kötet 156. oldalán ezt a jelentős példát adja:

„Tsiámé, Mokachané fia, Móríjában lakott. Belekeveredett egy ébredő mozgalomba, tanulási vágyának esett áldozatul. Megtanult olvasni és a Krisztiánizmusról elég széles teoretikus ismeretekkel rendelkezett. De egyáltalában nem volt szó róla, hogy belép az új tan hívei közé. Sőt ellenkezőleg úgy látzott, hogy örömét találja abban, hogy leselkedik a többiek felett, kik erre a lépésre határozták magukat, hogy rajtakapja őket és hogy csapdát emeljen lépteik előtt, abban a reményben, hogy abban meg fognak botlani. Megpróbált egy kis süket és sarkasztikus ellenzéki pártot alakítani. De nem sikerült. Elkeseredve ment el városából és Thaba Bossiuba telepedett le. Itt első ténykedése volt, hogy elrabolta testvére egyik feleségét. Azután késedelem nélkül elkezdte agitációját a tan ellen, mely dühösítette. Megpróbált minden rendszert, még a rágalmozást is azok ellen, kik nem engedték magukat általa befolyásolni.”

„Látszólag ez egy olyan ember volt, akit a keresztény tan nem tudott áthatni, aki erős előítéllettel nézte

és gyűlölte. Thaba Bossuiba néhányszor beszélgetett az ottani misszionárussal, ami benne egy kis zavart keltett. Egy prédikáció alatt aztán végleg elveszti önuralmát, mozgolódní kezd, elsápad majd hangosan bevallja, hogy nem bírja magát többé visszatartani. Minden amit eddig a kereszténység ellen tett, csak formalitás volt, hogy ellent tudjon állni egy belső hívásnak, amelyet jól hallott, de amely előtt be akarta csukni füleit.”

El tudjuk képzelni, hogy mi történt volna, ha Tsiamének küzdeni kellett volna az eredeti vallásába való visszatérése ellen; egy hatalmas gyűlölet komplexum keletkezett volna benne régi hittestvérei ellen. Sok zsidónak az anti-judaizmus és anti-szemitizmusa nem más, mint a testvérek közötti gyűlölet, amely gyűlölet a saját magával való elégedetlenségnek a kihatása.

A zsidó vallás visszataszítása nem vezet az anti-szemitizmushoz, de a megtérési processzus nem befolyásol egy alsóbbrendűségi komplexumot és egy védelmi tiltakozást.

A faj visszataszítása egy családi visszataszítást képez, amikor a születési nemzetiség a keletkezés ellen van állítva, mint egy felsőbbrendű szimbólum.

A védő nacionalizmus csak egy utolsó fázisa egy impulciónak, melynek első szimptomáját a Sze-fardim zsidóknak (spanyol és portugál) és az Askenazim zsidók (Német és Lengyelországi) elleni gyűlöletben látjuk. Th. Reinach „Historie des Israélites” című könyvében (Paris 1826) mondja, hogy a XVI. századbéli Sze-fordimokat jellemzi cikornyász beszédük, roppantfényűzési vágyuk, büszke magatartásuk és egy erős uralkodási vágy. Egy bi-

zonyos nemtörődést mutatnak a szegény, műveletlen, tradíciókba bezárkózott Askenaimokkal szemben. A zsidóknak ez a két kategóriája egymás mellett élt, összekeveredés és házassági egybe kelés nélkül. André Maurois írja, a XVIII. század végefelé Londonban rekonstruált Szeferdim hitközségről:

„Családjaik közül sokan a Villa Eeálék, Médináék, Lázárék a Szárazán királyságok idejében nemesítve lettek; gyűlöltek a lengyel és litván zsidókat, kiket a kozákok felkelése nyugat felé kergetett. És ilyen műveletlen személyeket nem fogadtak be a zsinagógájukba.”

A Szeferdimok az Askenzimok ellen irányuló gyűlöletben két szempontot kell megkülönböztetnünk; a kaszti gyűlöletet és azt a lealacsonyító gondot, amit az Askenazimok hoztak a zsidó hitközségre. A gyűlölet fitogtatása a Szeferdimoknál egy megkülönböztető jellé vált. Ennek a kiegyenlítését kereső tendenciának gyökereit a zsidók egy mély ellenkezésében találjuk meg, amelyet Renan jegyzett fel: „Izrael két ellenkező dologra törekszik; olyan akar lenni mint a többi és különb.” Láttuk D'Israeli-nél, hogy milyen büszke volt a régi zsidó nemesiségére. Zsidónak lenni annyit jelent mint a kiválasztott néphez tartozni, a legrégebb civilizációhoz.... stb. Itt van egy álláspont mely kompenzációt képez, eltávolítva a judaizmusból és a szemitizmusból a menekülési tendenciát.

A zsidó történelemben bőven találunk tömeges kitérésű epizódokat, de bőven találunk hősi fanatizmusú epizódokat is, a zsidók tömeges visszatérését a judaizmushoz.

Barcelonában 1391-ben 11.000 zsidó tért ki,

Graetz azt mondja, hogy a XIX. században — harminc éven keresztül a berlini zsidóknak több mint fele hagyta el az izraelita vallást. Ezek az ellenállások csak a létszínen ellenkezők. Az üldözött zsidóknak nem mindig kell két szélsőség lehetősége közül választania; vagyis nem mindig kell, vagy Krisztusnak, vagy Júdásnak lennie. Általában van egy harmadik lehetősége; kereszténynek vallania magát és zsidónak maradni.

A zsidók akik eltávoznak a judaizmustól, hogy hozzá többé vissza ne térjenek a Spinozzák és Niccolo Peccavik. A felsőbbrendű zsidó ha eltávolodott a judaizmustól, nem esik az anti-szemitizmusba, de egy alsóbbrendű zsidó könnyen beleeshet. Az anti-szemita zsidóknál nem mindig találjuk meg az apostat zsidók általánosságának tipikus jellemvonásait.

1933-ban Németországból érkezett hírek közül a lapok többek között az alábbi közölték:

„Egy berlini orvos — Meyer Arthur — a legélénkebben szinte fanatikusan vetette bele magát a zsidók elleni mozgalomba.

Ő indította el a zsidó orvosok elleni bojkottmozgalmat.

Most azonban a halálát jelentik. Feleségével együtt öngyilkos lett.

A titkosrendőrség felfedezte, hogy ő is zsidó volt.

És nehogy megfosszák hivatalától, inkább megölte magát.”

Elgondolkoztam a dráma fölött és eszembe ju-

tott egy másik öngyilkosság: az anti-szemita zsidó Ottó Weiningeré.

És azon gondolkodtam, hogy csalódott opportunizmus, vagy elkeseredett fanatizmus volt-e az eset rugója. Úgy hogy szellemi komplikációknak kell ott lenni, ahol a felületességet és közömbös reflexet láttam.

Ugyanebben az évben egy másik hír is felkelte a figyelmemet, de ez már teljesen felháborított.

Egy ismert nemzeti szocialista író Arnold Bronnen, kit elbocsájtottak a berlini rádió társaságtól, a Funkstudetől, egy Magas Sziléziáról szóló sikeres regénynek a szerzője. Évek óta — a rádió szolgálatában — egy süket mozgalmat és egy nyílt propagandát vezetett a hitleri mozgalom érdekében. Már a köztársasági rádió idejében is. De nem tekintették szolgálati érdemeit hanem elbocsájtottak, mert atyja zsidó volt.

Bronnen esete megérdemli a részletezést

A hitlerista Bronnen származását már évekkel ezelőtt felfedezték. Ekkor a Harmadik Birodalom hős katonája a következőképpen akarta nyilvánosan bizonyítani nem-zsidóságát, hogy édesanyja megcsalta férjét egy 100%-os árjával és ő Arnold Bronnen ennek a szeretőnek a fia volt és nem a zsidó férjnek. Goebbels mikor olvasta a berlini leadó bátor regényírójának nyilatkozatát, visszautasította a magyarázat elfogadását.

Emlékszem egy esetre, mely sok mindent megmagyaráz:

Olaszországban volt egy fiatal író, aki meglehetősen tehetséges volt. Igaz, hogy rosszul volt beállítva és nem is nagyon volt definiálható a balolda-

lon 1917 táján. Ő beszívta az egész európai kultúrát, soknyelvű és világhíró volt. A legélénkebb és legmelegebb csodálatot táplálta a „gens germanica” iránt, melynek leszármazottja volt, miután apja, — most nem tudom biztosan — osztrák vagy német volt. De egy szép napon elhagyja teutonikus nevét, felvesz egy ultra olasz álnevet és belemerül a legféktelenebb római nacionalizmusba. Barátai meglepődve kérdezik tőle, hogyan lehetséges nála ez a gyökeres átváltozás, milyen okok készítették őt áttérésre, mert nem látszott valószínűnek, hogy a 100%-os olasz név idézte volna elő ezt az átváltozást. És legintimebb barátai megkapják a jelenség magyarázatát. Az illető író, akiről szó van megtudta, hogy vélt atyja csak hivatalosan volt az. Az igazi atyja egy olasz volt. Az író e naptól kezdve prózában és versben nacionalista tiltakozását fejezte ki.

Hogy milyen nehéz a tehetségek szellemébe befurakodni! Mennyi rejtély jelentkezik minden zsidónál, akiknek anti-szemita szerepük volt.

Itt van a Krasny zsidó esete, ki Petliura kormányban miniszter volt, miután a gyilkos Betko elkövetett már egy jó néhány programot Bernard Lecache barátomnak a következőket mondotta: „ölte és gyilkoltak és én azt hittem, hogy meg fogom tudni állítani a hóhér karját.” Ez a beérkezett bizonyára soha nem volt antiszemita. Együttműködött vallása ellenségeivel. Hogyha nehéz felbecsülni azoknak a zsidóknak az esetét, akik a mai időkben részt vesznek anti-szemita kormányokban, mennyivel nehezebb ez, ha régi időkről van szó. Bizonyára anti-judaista és nem anti-szemita volt az a Rochelle-i zsidó — Donin Miklós —, ki 1236 táján a katoliciz-

musba menekült és 1239-ben XI. Gergely pápa elé vitt egy vádat a Talmud ellen, amiért a Talmudot helyenként el is kobozták, 1240-ben pedig a város egyik terén elégették.

Valószínűleg anti-judaisták és nem valódi vagy igazi anti-szemiták voltak ugyanebben a században kitért zsidók; Josué de Lorca és Pablo Christiani (ez utóbbi dominikánus és buzgó térítő) heves katolikus polemisták. De anti-szemizizmussal vádolhatjuk Abner de Burgost — filozófust és zsidó orvost —, aki 1330 táján megkeresztelkedett és a zsidók ellensége és üldözője lett. Alphonse de Valladolid álnév alatt több anti-judaista héber és spanyol rágalmozó könyvet írt. (*Libro de las tres gracias. El libro de las batallas de Dio, Les Malliciones de los Judios* stb.) Továbbá befolyásolta a castilli királyt Pierre le Cruelt (1350-1369), hogy igazságtalanul reformálja az izraeleita vallást.

Lévy Salamon (1350-1435) burgosi rabbi a katolicizmusra tért át és felvette a Santa Maria Pál nevet. Katolikus pappá avatták és elérte a legnagyobb méltóságokat. Mint Castille kancellárja III. Henrik halála után befolyásolta Dona Catalina régentst, hogy engesztelhetetlenségi kiadványt hirdessen a zsidók ellen.

A XVI. században a kitért zsidó Victor de Carben két hatalmas értekezést írt a zsidók ellen. *Judeorum erroris et morris* (1509) és *De vita et moribus Judeorum* (1511).

Jéchiel rabbi kitért. XIII. Gergely pápa keresztelte meg és a rabbiból katolikus prédikátor lett. A florencei zsidók elleni hitbeszédjeit 1585-ben nyomtatták ki.

Ugyanebben a században Pfefferkorn József röpiratíró, kitért zsidó is megrágalmazta a zsidókat. Ő kérte a német hercegségektől, hogy rekvirálják el és semmisítsék meg a judaista könyveket; továbbá ha ez nem elegendő, akkor birodalmukból zavarják el a zsidókat, vagy legalább is kényszerítsék őket a legalantosabb mesterségekre.

1593-ban a frankfurti zsidó hitközség közel volt az elpusztuláshoz és ezt egy Ábrahám de Lublin kitért zsidó rágalmozásainak köszönhatték. Ebben az esetben, — mint ahogy Ratisbonne esetében, — a kitért zsidók Schwartz Péter és Bayol Hans 1475 táján provokálták Frankfurt lakosságát, hogy rombolják le a gettót, nagyon nehéz megérteni, hogy hogyan játszódtak le az események.

Még az anti-judaista írók közül is, ebben a gyors összefoglalásban is folytonosan távol kellett tartanom azokat, akiknek irodalmi tevékenységük csak abban állott, hogy a zsinagóga ellen írjanak. A kitért zsidók által művelt anti-judaista irodalomról csak egy komoly tanulmány engedne egy osztályozást. A zsidó történetírás majdnem teljesen judaista és nacionalista zsidó történészek monopóliuma. Tehát erre nem lehet építeni. Zsidó leírások szerint például Aloisius de Scnefelds is anti-szemita, ki áttért a katolicizmusra, de aki mégis megvédte a zsidókat a rituális gyilkosság vádjától.

Ugyanez a helyzet a többi XIX. századbeli kitért zsidókaké is: Drach Pál, a Lemann Testvérek, Liebermann, a Ratisbonne testvérek, Dr. Kohn stb.

A mi időnkben a zsidók közül igazi anti-szemita írók voltak H. Gerfberr de Medelsheim a „Ce que sont le Juifs de France” című könyv szerzője (Pá-

ris 1847), J. Brafmann a „Livre du Kabai” című könyv szerzője (Odessza 1873), René Gross, ki 1922-ben párisi folyóiratokban anti-szemita hadjáratokat indított és a zsidó filozófus Ottó Weininger.

Teljesen el kell távolítanunk a többé-kevésbé romantikus epizódokat, melyekben a vallás Judasait látjuk. Például, hogy egyet említsek A. Basnage történész „Historie des Hebreux” című könyvében (Rotterdam 1706-1707) az első kötetben, a VIII. fejezetben elmeséli, hogy Krisztus utáni 66 évben egy anti-ochiai zsidó azzal vádolta atyját és a többi hitestvéreit, hogy az éj folyamán fel akarták gyújtani a várost. Mi is láttuk a közelmúltban 1882-ben, hogy egy Scharff Móric nevű zsidó gyermek azzal vádolta atyját a tisztaeszlári hitközségben, hogy az megölt egy fiatal leányt. De mikor az esetet vizsgálva a katolikus forrásoktól áttértem a zsidó forrásokhoz, itt megtaláltam az eset teljes megvilágítását. Itt, ahol egy komplexumot képzelhettünk volna, nem volt egyéb, mint egy gyermek gyengesége, kit embertelenül vallattak.

Milyen gondolatok vezették tanulmányomat? Én azt hiszem, mint Ottó Ruhle, hogy a biológiai és szociális érdekek az emberi magatartás nagy vonalait és hogy a karakter, a társadalmi állás és a család pozíciójának, a fizikai alkotás összege, tehát az adaptáció törvénye uralkodik úgy a szellem birodalmában, mint a hasznos aktivitásban.

Az anti-szemita jelensége tehát szerintem megmagyarázható egy alsóbbrendűségi komplexum által, mely igyekszik saját magától megszabadulni egy kiutasítás által. E tiltakozás ellenállása általánosítja szerintem az anti-szemita gyűlöletet.

Az a vágy ami szeretnénk lenni (a vágy mely saját magunk megutalásában születik), meghatározza annak a gyűlöletét, ami vagyunk. De mivel saját magunkat nem gyűlölhethjük, gyűlölni fogjuk azokat, akik olyanok, mint amilyenek mi nem akarunk lenni.

Véleményem szerint ez a zsidó anti-szemitizmusnak a belső mechanizmusa.

Az anti-szemitizmus pszichológiai szempontból a kémkedési lázzal hasonlítható össze, amit a háború terjesztett el a társadalom különböző rétegeiben. Csak az a különbség a két fantasztikus fanatizmus között, hogy az egyik; a kémkedési láz kizárólag szintéren terjeszkedik, a másik, az anti-szemitizmus pedig befurakodik az emberek agyába. És mindazok, kik valamennyire tanulmányozták a tömegek pszichológiáját, ezt az állapotot teljesen normálisnak találják, tekintettel a társadalomra, mely ezt előidézi.

Évezredek óta üldözik a zsidóságot s a zsidóság évezredek óta tűrte az üldözések orgiáit és még is megmaradt a maga egészében. Senki és semmi nem fogja tudni szétrombolni azt, amit a századok folyamán nem tudtak megsemmisíteni.

Mert — állapította meg Lombaso — az évszázadokon át üldözött állat- és emberfajok —, ha az üldözés nem irtja ki őket végkép — szellemileg gyorsabban fejlődnek, mert az üldözés találékonyabb védelmezésre kényszeríti őket és az elméjük élesedik. Továbbá az üldözés folyamán a gyengébbek elpusztulnak és így a fajfenntartás feladata az erősebbekre és az ügyesebbekre hárul. Magas erköl-

csi színvonal és erős lelkiület biztosítja a zsidóság további fennmaradását.

A keresztény egyháznak nincs szüksége a kitért zsidókra, mert a kitért zsidó mindig magával hozza alsóbbrendűségi komplexumát. És amint tudjuk a kitérés a vallásos erkölcsösséget nem emeli.

Éppen a kitérésével fejezi ki alsóbbrendűségét.

Nem lehet könnyen szabadulni ezektől az érzésektől, melyeket a szülők a gyermekekbe plántáltak és ha ez még is bekövetkezne — most már világosan látjuk —, hogy ez csak erkölcsi érték hiányát mutatná.

A zsidó összetartást — melyet annyira irigyelünk mi keresztények — tőlük megtanulhatnánk.

Láttuk, hogy az anti-szemita zsidó tanulmányozásánál figyelembe keli vennünk a következő tulajdonságokat:

1. Biológiai jelenségeket, mint rossz egészségi állapot, fizikai szemita khatásokat, örökölt betegségeket, vagy amit ennek minősítenek a körülmetélést stb.

2. Családi jelenségeket, mint a tradícióval szembeállítás, az idősebb gyermek szerepe, nagyon nagy család, a kötelező házasságkötés stb.

3. Társadalmi jelenségeket. A zsidók származását mint egy társadalmi terhet, faji vallási, gazdasági anti-szemita előítéleteket.

A pszichikai súrlódás és a tradícióktól való elszakadás folytán megerősödött a zsidókban az elszabadulási szükséglet. Ennek folytán távolodnak el a zsinagógáktól, a rabbik ellen fordulnak, keresztény neveket vesznek fel, elmulasztják a héber tanulást és egy anyai hazát keresnek maguknak.

Az anti-szemita gyermekévek és első ifjúságának tanulmányozása nagyon fontos. Pl. Manzoni Sándor, aki fiatalkorában kisbetűkkel írta e szavakat: király, pápa, császár, minden esetre rendeltetve volt, hogy dicsérje az Egyházat, a Monarchiát és a császári birodalmat.

Papini József, ki fiatal korában kigúnyolta a pédéraste Krisztust, ki feltárta alsóbbrendűségi komplexumát és tiltakozását a „L'uomo finito”-buti, természetesen rendeltetve volt megírni a „La storia di Cristot” és mint a Milánó katolikus egyetem rektora, végezni pályafutását.

Az őszinte megtérés, visszataszított vagy sublimált tendenciák komplexumának kilobbanása.

A megvizsgált jelenség még messze van az el tünéstől. Az anti-szemitizmus még sokáig lesz az emberi butaság napirendjén. A zsidók elérkeztek a függetlenség szájához, amelyet legnehezebb átélni.

A zsidó rabszolga, a zsidó pária könyörületet érdemeltek. De a zsidót aki győzni akar a népek szemei féltékenyen figyelik. A Case de l'Oncle Tom négere még ma is megkönnyeztet amerikai szemeket, de az elegáns néger egy fehérbőrű, szőke barátnővel a karján még ma is lincselésre ingerli az amerikaiakat.

A zsidók ellen vannak az alsóbbrendűségi komplexumai és a csődbe ment keresztény civilizáció tiltakozása. Mert a zsidó probléma nem lehet más, mint asszimilálódni és eltűnni, vagy pedig belemerülni teljesen a vallásos tradíciókba, a faji mítoszba, és a cionista gyarmatosításba. A nacionalista és tradicionalista tiltakozás és az anti-zsidó tiltakozás között nincs választani való. De a két szélsőséges ál-

laspont között van egy harmadik; a zsidó univerzalizmus. Ki be tudná fejezni a népek egybefonásáf és megszüntetni a hajszaléi rendszert a népek között.

Én úgy találom, hogy a hazátlan zsidók rendeltetése, hogy az emberiség nagy családjának a: alapjait fektessék le. Akkor majd a tegnapi és ma kóborló zsidó az ígéret Földjén mintaképe lesz a: embernek, történelmi akarata, szabadsága és igazsága által.

Nem a mennyei Atya hív: Figyelj Izrael! Ha nem az univerzális fájdalom. A munka világa, amely biztosan halad egy jobb jövő felé, a nacionalista é kaszti előítéletek tüskés drótjai ellenére.